

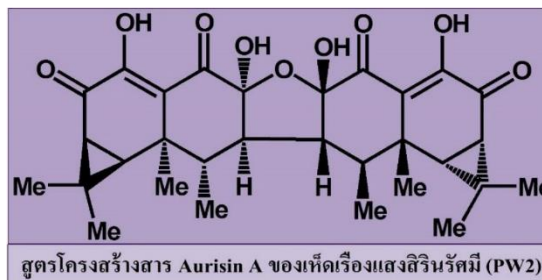
เห็ดเรืองแสงสีรีนรัศมีชีวภัณฑ์ปราบไส้เดือนฝอยรากปม

เห็ดเรืองแสง คือเห็ดที่สามารถเรืองแสงหรือเปล่งแสงได้ในที่มืด จัดเป็นเห็ดที่มีลักษณะพิเศษ คือ มีแสงในตัวเอง โดยแสงที่เปล่งออกมาเป็นกลไกที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน เมื่ออยู่ในสภาพที่ไม่มีแสงหรืออยู่ในที่มืด ส่วนใหญ่เรืองแสงสีเขียวอมฟ้า หรือสีเขียวอมเหลือง ตามชนิดของเห็ด การเปล่งแสงเพื่อดึงดูดให้แมลงที่หากินในเวลากลางคืนเข้ามาหาดอกเห็ด และพาสปอร์ของเห็ดติดไปกับตัวแมลง ซึ่งเป็นการช่วยแพร่กระจายสปอร์

กลไกการทำลายศัตรูพืช

สารออกฤทธิ์ทางชีวภาพจากเห็ดเรืองแสงสีรีนรัศมี ที่มีผลต่อการตายของตัวอ่อนระยะที่ 2 (J2) ของไส้เดือนฝอยรากปม ซึ่งเป็นระยะสำคัญที่ทำให้พืชเป็นโรครากปม คือ สารออริซิน เอ (aurisin A) ซึ่งสารนี้มีผลต่อระบบประสาทของไส้เดือนฝอยทำให้ไส้เดือนฝอยไม่สามารถเคลื่อนที่และ ตายในที่สุด นอกจากนี้ในเส้นใยของเห็ดเรืองแสงยังมีสาร ออกฤทธิ์อื่น ๆ เช่น nambinones A-D, 1-epi-nambinone และ aurisin K เป็นต้น ซึ่งมีผลในการยับยั้งการฟักไข่ และฆ่าตัวอ่อนของไส้เดือนฝอยรากปมได้อีกด้วย

โรครากปม (Root Knot) เชื้อสาเหตุเกิดจาก ไร้เดือนฝอยรากปม (Meloidogyne spp.) ซึ่งเป็นศัตรูพืชที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ แพร่กระจายอยู่ทั่วโลก และเป็นหนึ่งในสาเหตุโรครากพืชที่สำคัญ ลำดับต้น ๆ เนื่องจากสามารถทำความเสียหายต่อพืชมากมายหลายชนิด มีพีชอาศัยกว้างและยังสามารถก่อโรคร่วมกับเชื้อโรครากพืชชนิดอื่น ๆ อีกด้วย ไร้เดือนฝอยรากปมเป็นสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า ลอกคราบครั้งแรกในไข่ จากตัวอ่อนระยะที่ 1 เป็นตัวอ่อนระยะที่ 2 และจะฟักออกมาจากไข่เพื่อเข้าทำลายรากพืช ตัวอ่อนระยะที่ 2 จะซ่อนไชเข้ารากพืชไปฝังตัวอยู่บริเวณท่อลำเลียงน้ำและอาหาร จากนั้นจะลอกคราบอีก 3 ครั้ง และเจริญเติบโตเป็นตัวเต็มวัย ตัวเต็มวัยเพศเมียออกไข่เป็น กลุ่มประมาณ 300 – 500 ฟอง อยู่ในถุงไข่ และไข่สามารถ ฟักออกเป็นตัวได้โดยไม่ต้องมีการผสมพันธุ์ ไข่ของไร้เดือนฝอย

การใช้ชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช

นำก้อนเห็ดเรืองแสงสิรินรัสมิ่ที่มีเส้นใยเจริญเต็มก้อน ขยี้หรือทุบให้เส้นใยแยกออกจากกัน เก็บในถุงพลาสติกที่สะอาด ปริมาณเชื้อเห็ดเรืองแสง 2 ใน 3 ส่วน/ถุง ปิดปากถุงพอหลวม ๆ เพื่อให้มีออกซิเจนเพียงพอให้เส้นใยใหม่เจริญ วางไว้ในอุณหภูมิห้องประมาณ 3-5 วัน จะพบเส้นใยใหม่ สีขาวเจริญออกมาสามารถนำไปใช้ในแปลงปลูกพืชได้

อัตราการใช้กับพืช

1. พริก มะเขือเทศ ใช้อัตรา 10 กรัม/ต้น รองก้น หลุมก่อนปลูก หากปลูกพืชไปแล้วพบการระบาดของโรครากปมให้ไถหน้าดินลึกประมาณ 2 นิ้ว จากนั้นโรยรอบทรงพุ่มในอัตรา 30 กรัม/ต้น แล้วกลบ
2. มันฝรั่ง ใช้อัตรา 220 กิโลกรัม/ไร่ ผสมกับปุ๋ยรองพื้นโรยพร้อมปุ๋ยก่อนปลูก

3. พริกไทย ใช้อัตรา 50 กรัม/ต้น รองก้นหลุมก่อนปลูก หากปลูกพืชไปแล้วพบการระบาดของโรครากปมให้ไถหน้าดินดินลึกประมาณ 2 นิ้ว จากนั้นโรยรอบทรงพุ่มในอัตรา 50 กรัม/ต้น แล้วกลบ

4. มันสำปะหลังหวาน อัตรา 160 กิโลกรัม/ไร่ ก่อนไถยกร่อง

5. พืชในวงศ์ผักชี และผักกาดหอม ใช้อัตรา 40 กรัม/ตารางเมตร

6. ฟรั่ง ใช้อัตรา 30 กรัม/ต้น รองก้นหลุมก่อนปลูก หากปลูกพืชไปแล้วพบการระบาดของโรครากปมให้ไถหน้าดินลึกประมาณ 2 นิ้ว จากนั้นโรยรอบทรงพุ่ม ในอัตรา 70 กรัม/ต้น แล้วกลบ

7. เมล่อน ใช้อัตรา 30 กรัม/ต้น รองก้นหลุมก่อน ปลูกหากปลูกพืชไปแล้วพบการระบาดของโรครากปมให้ไถหน้าดินลึกประมาณ 2 นิ้ว จากนั้นโรยรอบทรงพุ่ม ในอัตรา 50 กรัม/ต้น แล้วกลบ

ข้อดี

1. มีประสิทธิภาพสูง ทดแทนการใช้สารเคมีได้
2. มีความปลอดภัยสูงต่อมนุษย์ สัตว์ สิ่งแวดล้อม และไม่มีสารพิษตกค้าง
3. เกษตรกรสามารถนำไปผลิตขยายใช้เองได้
4. ลดต้นทุนในการผลิตพืช
5. ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
6. มีอายุการเก็บรักษาได้นานถึง 12 เดือน ที่อุณหภูมิห้อง โดยสภาพกักเก็บไม่ย่อยสลาย
7. ชีวภัณฑ์เห็ดเรืองแสงมีความคงทน สามารถเจริญ และสร้างสารในดินได้เป็นเวลานาน ซึ่งต่างจากสารเคมีที่มี การเสื่อมและไม่คงทน

ข้อจำกัด

1. อัตราและวิธีการใช้แตกต่างกันขึ้นอยู่กับชนิดพืช และความเหมาะสมของพื้นที่
2. ควรเก็บชีวภัณฑ์เห็ดเรืองแสงให้พ้นแสงแดด
3. วิธีการใช้ต้องแฉะหรือไถหน้าดินและกลบเพื่อให้ชีวภัณฑ์เห็ดเรืองแสงพ้นจากแสงแดด

แหล่งที่มาของข้อมูล: กรมวิชาการเกษตร